

Obudowa Multimedialna Doradztwa Zawodowego

Zawód

Technik bezpieczeństwa i higieny pracy

(325509)

Informacja zawodoznawcza do pracy z młodzieżą szkół
ponadpodstawowych i dorosłymi

Materiał został przygotowany w ramach projektu „Opracowanie wysokiej jakości multimedialnych informacji zawodoznawczych dla 141 zawodów szkolnictwa zawodowego” (nr POWR.02.14.00–00–1004/20) współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój w odpowiedzi na konkurs „Przygotowanie i udostępnienie multimedialnych zasobów wspierających proces doradztwa edukacyjno–zawodowego (nr POWR.02.14.00-IP.02-00-001/20)”.

Informacja zawodoznawcza przeznaczona jest do pracy z młodzieżą szkół ponadpodstawowych i dorosłymi, w tym dla doradców zawodowych lub innych nauczycieli realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

Informacja jest elementem zasobów multimedialnych wspierających proces doradztwa zawodowego.

Spis treści	
Słownik	5
Część I – ogólne informacje o systemie kształcenia w Polsce	11
1. Struktura uczenia w Polsce	12
Wczesna edukacja i opieka	14
Szkolnictwo podstawowe	15
Szkolnictwo ponadpodstawowe	15
Szkolnictwo policealne	16
Kształcenie w rzemiośle	16
Szkolnictwo wyższe	17
Kształcenie i szkolenie dorosłych	18
2. Uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych	18
Nabywanie i potwierdzanie kwalifikacji zawodowych	19
Dodatkowe umiejętności zawodowe i inne w zakresie zawodów	20
Przygotowanie zawodowe dorosłych	21
Kwalifikacje nadawane poza systemami oświaty i szkolnictwa wyższego przez organy władz publicznych i samorządów zawodowych	22
Kwalifikacje rynkowe	22
Część II – informacje zawodoznawcze	23
1. Dane zawodoznawcze	23
Synteza zawodu – technik bezpieczeństwa i higieny pracy	23
Główne zadania zawodowe	24
Kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie	24
Warunki pracy	25
Preferowane w zawodzie predyspozycje	25
Przeciwwskazania do rozpoczęcia pracy i kształcenia w danym zawodzie lub szkole	27
Plusy i minusy zawodu	28
Typowe dla zawodu miejsca pracy	29
Typowe dla zawodu stanowiska pracy	29
Wyposażenie stanowiska pracy – przykładowe przyrządy pomiarowe, narzędzia i urządzenia wykorzystywane w pracy	30
Ochronna odzież robocza	30
2. Możliwości kształcenia w zawodzie	31
Ścieżki uzyskiwania kwalifikacji w zawodzie – technik bezpieczeństwa i higieny pracy	32
Możliwość kontynuacji nauki lub uzupełniania kwalifikacji – technik bezpieczeństwa i higieny pracy	33
3. Sytuacja zawodu na rynku pracy	34
Zapotrzebowanie	34
Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy	35

Zarobki	40
Gdzie szukać informacji na temat zatrudnienia	41
4. Statystyki oraz informacje dotyczące szkół	41
Szkoły prowadzące kształcenie w zawodzie	42
Wyniki egzaminów zawodowych	42
Część III – materiały pomocnicze	45
1. Narzędzia i materiały wzbogacające warsztat pracy doradców zawodowych – przydatne linki:	45
2. Narzędzia i materiały rozszerzające informację zawodoznawczą:	45
3. Prasa branżowa:	46
4. Imprezy branżowe:	46

Słownik

Zawód – stanowi źródło dochodów i oznacza zestaw zadań (czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wymagających kompetencji nabytych w toku uczenia się lub praktyki. W zawodach szkolnictwa branżowego zostały wyodrębnione kwalifikacje. Zawody mogą być jednokwalifikacyjne lub dwukwalifikacyjne.

Zadania zawodowe – to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu. Układ czynności zawodowych powiązany jednym celem działania kończącym się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. Jest to podstawowa jednostka aktywności zawodowej w ramach danego zawodu, stanowiąca logiczny zbiór czynności zawodowych o określonym celu i okresie realizacji, umożliwiający sporządzenie opisu zawodu.

Szkoła ponadpodstawowa – to czteroletnie liceum ogólnokształcące, pięcioletnie technikum oraz trzyletnia branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia – typy szkół, do których uczęszcza się po zakończeniu edukacji na poziomie podstawowym. Szkoły ponadpodstawowe to również: trzyletnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy, dwuletnia branżowa szkoła II (drugiego) stopnia oraz szkoła policealna dla osób posiadających wykształcenie średnie lub wykształcenie średnie branżowe o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku

Liceum ogólnokształcące – typ ponadpodstawowej szkoły czteroletniej, której ukończenie daje wykształcenie średnie i umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego oraz dalsze kształcenie na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Technikum – typ ponadpodstawowej szkoły pięcioletniej kształcącej w zawodzie, której ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego oraz uzyskanie dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminów zawodowych w danym zawodzie oraz dalsze kształcenie na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia – typ ponadpodstawowej szkoły trzyletniej kształcącej w zawodzie, której ukończenie daje wykształcenie zasadnicze branżowe i umożliwia uzyskanie dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminu zawodowego w danym zawodzie, a także dalsze kształcenie w branżowej szkole II (drugiego) stopnia kształcącej w zawodzie, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną dla zawodu nauczanego w branżowej szkole I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia lub w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych począwszy od klasy II (drugiej).

Branżowa szkoła II (drugiego) stopnia – typ ponadpodstawowej szkoły dwuletniej, do której można uczęszczać po ukończeniu branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia. Ukończenie branżowej szkoły II (drugiego) stopnia daje wykształcenie średnie branżowe i umożliwia uzyskanie dyplomu zawodowego w zawodzie nauczonym na poziomie technika, w którym wyodrębniono kwalifikację wspólną dla zawodu nauczanego w branżowej szkole I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia po zdaniu egzaminu zawodowego w danym zawodzie oraz uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego. W technikum, w zawodzie dwukwalifikacyjnym, w większości przypadków pierwsza kwalifikacja jest kwalifikacją zawodową nauczaną w branżowej szkole I (pierwszego) stopnia, natomiast druga kwalifikacja z technikum jest kwalifikacją zawodową nauczaną w branżowej szkole II (drugiego) stopnia.

Po ukończeniu branżowej szkoły II (drugiego) stopnia i po zdaniu egzaminu maturalnego, możliwa jest dalsza edukacja na studiach wyższych lub w szkołach policealnych.

Szkoły prowadzące kształcenie zawodowe – szkoły kształcące w zawodach szkolnictwa branżowego to: pięcioletnie technikum, trzyletnia branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia, dwuletnia branżowa szkoła II (drugiego) stopnia oraz szkoła policealna kształcąca w zależności od zawodu od 1 roku do 2,5 lat.

Egzamin maturalny – egzamin przeprowadzany dla absolwentów liceum ogólnokształcącego i technikum posiadających wykształcenie średnie lub dla absolwentów branżowej szkoły II (drugiego) stopnia posiadających wykształcenie średnie branżowe, umożliwiający uzyskanie świadectwa dojrzałości, które wraz z zaświadczeniem o wynikach egzaminu jest podstawowym kryterium przyjęcia absolwenta na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie.

Egzamin zawodowy – egzamin umożliwiający uzyskanie certyfikatu kwalifikacji zawodowej w zakresie jednej kwalifikacji, a w przypadku uzyskania certyfikatów kwalifikacji zawodowych ze wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie oraz posiadania wykształcenia zasadniczego zawodowego, wykształcenia zasadniczego branżowego, wykształcenia średniego branżowego lub wykształcenia średniego – również dyplomu zawodowego.

Praktyczna nauka zawodu – rodzaj obowiązkowych zajęć edukacyjnych organizowanych przez szkoły prowadzące kształcenie zawodowe w formie zajęć praktycznych oraz w formie praktyk zawodowych, Zajęcia praktyczne organizuje się dla uczniów w celu opanowania przez nich umiejętności zawodowych niezbędnych

do podjęcia pracy w danym zawodzie, a w przypadku zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców – również w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy.

Praktyki zawodowe organizuje się dla uczniów w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy.

Kwalifikacja – w rozumieniu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji to określony zestaw efektów uczenia się – zgodnych z ustalonymi standardami – których osiągnięcie zostało formalnie potwierdzone przez upoważnioną instytucję.

Kwalifikacje można podzielić na:

- a. kwalifikacje pełne, które są nadawane wyłącznie w ramach systemu oświaty po ukończeniu określonych etapów kształcenia oraz w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po ukończeniu kształcenia specjalistycznego, studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich oraz po uzyskaniu stopnia doktora w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
- b. kwalifikacje częściowe – wszystkie kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, które nie są kwalifikacjami pełnymi. Kwalifikacje częściowe mogą być tworzone zarówno w systemach oświaty (kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie) i szkolnictwa wyższego (kwalifikacje podyplomowe), jak i poza nimi (kwalifikacje rynkowe i uregulowane).

Kwalifikacja w zawodzie – wyodrębniony w danym zawodzie zestaw oczekiwanych efektów kształcenia, których osiągnięcie potwierdza certyfikat kwalifikacji zawodowej wydany przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną po zdaniu egzaminu zawodowego w zakresie jednej kwalifikacji. Kwalifikacje w zawodzie wyodrębnione w ramach poszczególnych zawodów są opisane w podstawie programowej kształcenia w zawodach jako zestawy oczekiwanych efektów kształcenia: wiedzy, umiejętności zawodowych oraz kompetencji personalnych i społecznych, pozwalający na samodzielne wykonywanie zadań zawodowych oraz kryteriów weryfikacji efektów kształcenia, czyli opisanych wymagań, które potwierdzą osiągnięcie efektów kształcenia w danej kwalifikacji.

Kwalifikacyjny Kurs Zawodowy (KKZ) – kurs, którego program nauczania uwzględnia podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie jednej kwalifikacji, którego ukończenie umożliwia przystąpienie do egzaminu zawodowego w zakresie tej kwalifikacji.

Kurs Umiejętności Zawodowych (KUZ) – kurs, którego program nauczania uwzględnia: podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie jednej z części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji albo efekty kształcenia właściwe dla dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.

Europejska Rama Kwalifikacji (ERK) – to struktura poziomów kwalifikacji stanowiąca układ odniesienia dla krajowych ram kwalifikacji, umożliwiająca pośrednie porównywanie kwalifikacji uzyskiwanych

w różnych krajach. Została ona przedstawiona w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady.

Polska Rama Kwalifikacji (PRK) – opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji, o których mowa w załączniku II do zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia Europejskich Ram Kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (Dz. Urz. UE C 111 z 06.05.2008, str. 1), sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach, ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji – zakres i stopień złożoności wymaganych efektów uczenia się dla kwalifikacji danego poziomu, sformułowanych za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się.

Część I – ogólne informacje o systemie kształcenia w Polsce

System oświaty w Polsce przewiduje różne poziomy i formy nauki. Po ukończeniu każdego etapu kształcenia uczeń samodzielnie lub wraz z rodzicami, podejmie decyzję o wyborze dalszej drogi kształcenia. Poniżej przedstawiamy schemat, który pokazuje, jakie są możliwości kształcenia w Polsce.

Schemat kształcenia w Polsce obowiązujący od 1 września 2019 r.:

1. Szkoła podstawowa

1.1. Branżowa szkoła I (pierwszego) stopnia – 3 lata

1.1.1. Branżowa szkoła II (drugiego) stopnia – 2 lata

1.1.1.1. Szkoła policealna

1.1.1.2. Szkoła wyższa

1.1.1.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.1.2. Liceum ogólnokształcące dla dorosłych

1.1.2.1. Szkoła policealna

1.1.2.2. Szkoła wyższa

1.1.2.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.1.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.2. Liceum ogólnokształcące – 4 lata

1.2.1. Szkoła wyższa

1.2.2. Szkoła policealna

1.2.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.3. Technikum – 5 lat

1.3.1. Szkoła wyższa

1.3.2. Szkoła policealna

1.3.3. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

1.4. Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy

1.4.1. Kwalifikacyjne kursy zawodowe

Źródło: dostępny w Internecie: doradztwo.ore.edu.pl/sciezka-ksztalcenia

1. Struktura uczenia w Polsce

Struktura uczenia w Polsce obejmuje:

1. wczesną edukację i opiekę

- a. placówki dla dzieci w wieku 0–3 lata: żłobki, kluby dziecięce,
- b. placówki dla dzieci w wieku 3–6 lat: przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego, punkty przedszkolne.

2. szkolnictwo podstawowe

- a. 8–letnią szkołę podstawową.

3. szkolnictwo ponadpodstawowe

- a. 4–letnie liceum ogólnokształcące,
- b. 5–letnie technikum,
- c. 3–letnią branżową szkołę I (pierwszego) stopnia,
- d. 2–letnią branżową szkołę II (drugiego) stopnia,
- e. szkołę policealną o okresie nauki od 1 roku do 2,5 lat,
- f. 3–letnią szkołę specjalną przysposabiającą do pracy.

4. kształcenie w rzemiośle

- a. odbywa się na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, zawartej zgodnie z przepisami prawa pracy pomiędzy rzemieślnikiem a młodocianym pracownikiem.

5. szkolnictwo wyższe

- a. studia licencjackie,
- b. studia inżynierskie,
- c. uzupełniające studia magisterskie,
- d. jednolite studia magisterskie,
- e. studia doktorskie.

6. kształcenie dorosłych

- a. szkołę podstawową dla dorosłych (7 i 8 klasa),
- b. 4–letnie liceum ogólnokształcące dla dorosłych,
- c. 2–letnią branżową szkołę II (drugiego) stopnia,
- d. szkołę policealną o okresie nauki od 1 roku do 2,5 lat,
- e. kwalifikacyjne kursy zawodowe,
- f. kursy umiejętności zawodowych.

Wprowadzenie branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia w miejsce zasadniczej szkoły zawodowej nastąpiło 1 września 2017 r.

Wprowadzenie branżowej szkoły II (drugiego) stopnia dla absolwentów branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia nastąpiło w roku szkolnym 2020 / 2021.

Nauka w Polsce jest obowiązkowa do ukończenia 18. roku życia.

W polskim systemie edukacji oddzielono obowiązek szkolny i obowiązek nauki. Obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat,

oraz trwa do ukończenia szkoły podstawowej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18. roku życia.

Po ukończeniu szkoły podstawowej obowiązek nauki spełnia się przez uczęszczanie do publicznej lub niepublicznej szkoły ponadpodstawowej lub realizowanie przygotowania zawodowego u pracodawcy.

Wczesna edukacja i opieka

Placówki dla dzieci w wieku 0–3 lata:

- a. żłobki,
- b. kluby dziecięce.

Uczęszczanie do żłobka jest nieobowiązkowe. Żłobki nie są częścią systemu edukacji, podlegają Ministerstwu Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Placówki dla dzieci w wieku 3–6 lat:

- a. przedszkola,
- b. oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych,
- c. zespoły wychowania przedszkolnego,
- d. punkty przedszkolne.

Od września 2016 r. edukacja przedszkolna jest nieobowiązkowa dla dzieci w wieku 3–5 lat i obowiązkowa dla 6-latków. Każdy 4- i 5-latek ma prawo do miejsca w przedszkolu. Od września 2017 r. prawo to dotyczy także dzieci 3-letnich. Rodzice dzieci 6-letnich mają od roku szkolnego 2016 / 17 prawo wyboru – mogą posłać 6-latka do pierwszej klasy szkoły podstawowej lub pozwolić mu na kontynuację

nauki w placówce wychowania przedszkolnego. Dzieci 7–letnie rozpoczynają obowiązkową naukę w klasie 1 szkoły podstawowej.

Szkolnictwo podstawowe

Nauka w 8–letniej szkole podstawowej obejmuje dwa etapy:

- a. klasy 1–3 (edukacja wczesnoszkolna),
- b. klasy 4–8, w których obowiązuje nauczanie w podziale na przedmioty.

Szkolnictwo ponadpodstawowe

Nowe typy szkół średnich (ponadpodstawowych):

- a. 4–letnie liceum ogólnokształcące,
- b. 5–letnie technikum,
- c. 3–letnią branżową szkołę I (pierwszego) stopnia,
- d. 2–letnią branżową szkołę II (drugiego) stopnia,
- e. 3–letnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy.

Uczniowie branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia i technikum oraz branżowej szkoły II (drugiego) stopnia i szkoły policealnej przystępują w trakcie trwania nauki do egzaminów zawodowych w danym zawodzie, by uzyskać dyplom zawodowy.

Uczniowie liceum ogólnokształcącego i technikum mogą po ukończeniu szkoły przystąpić do egzaminu maturalnego. Umożliwia on uzyskanie świadectwa dojrzałości, a jego posiadanie stanowi warunek wstępu na studia wyższe. Możliwość taką będą też mieli uczniowie branżowej szkoły II (drugiego) stopnia.

Szkolnictwo policealne

Ten etap kształcenia jest zaliczany w polskim systemie edukacji do szkolnictwa na poziomie średnim. Szkoły policealne są przeznaczone dla osób posiadających co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe. Ukończenie szkoły policealnej pozwala na uzyskanie dyplomu zawodowego po zdaniu egzaminu zawodowego w zakresie kwalifikacji w zawodzie. Nauka w szkole policealnej w zależności od zawodu trwa od 1 roku do 2,5 lat.

Kształcenie w rzemiośle

Szczególną formą kształcenia zawodowego jest system kształcenia w rzemiośle. Nauka zawodu ma charakter dualny i składa się z dwóch integralnych, równoległe realizowanych części: praktycznej nauki zawodu zorganizowanej w zakładzie rzemieślniczym i teoretycznej zorganizowanej przez szkołę.

Istotą tego systemu kształcenia jest założenie, według którego organizacja kształcenia praktycznego pod kierunkiem mistrza, w naturalnych warunkach pracy jest skutecznym sposobem na łączenie edukacji i pracy.

Uczeń w systemie kształcenia w rzemiośle posiada zawartą umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego i jednocześnie jest uczniem branżowej szkoły I (pierwszego) stopnia. W ten sposób uzyskuje podwójny status prawny tj. ucznia i pracownika młodocianego lub wyłącznie pracownika młodocianego, jeśli doksztalcenie teoretyczne realizowane jest w systemie pozaszkolnym

Szkolnictwo wyższe

Programy kształcenia są realizowane przez dwa typy uczelni:

- a. uczelnie akademickie,
- b. uczelnie zawodowe.

Oba typy uczelni prowadzą studia I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia oraz jednolite studia magisterskie, natomiast jedynie uczelnie akademickie prowadzą studia III (trzeciego) stopnia (doktoranckie) i mają uprawnienia do nadawania tytułu doktora.

Studia mogą mieć dwie podstawowe formy organizacyjne: stacjonarną i niestacjonarną.

Czas trwania studiów I (pierwszego) stopnia to:

- a. 3–4 lata w przypadku tytułu zawodowego licencjata,
- b. 3,5–4 lata w przypadku tytułu zawodowego inżyniera.

Posiadanie tytułu licencjata lub inżyniera uprawnia do podjęcia studiów II (drugiego) stopnia. Studia II (drugiego) stopnia trwają od 1,5 roku do 2 lat w zależności od kierunku studiów.

Studia na wybranych kierunkach są prowadzone jako jednolite studia magisterskie, które trwają 4–6 lat. Studia I (pierwszego) i II (drugiego) stopnia oraz jednolite magisterskie kończą się egzaminem dyplomowym, po zdaniu którego studenci otrzymują dyplom ukończenia studiów wyższych.

Posiadanie tytułu magistra uprawnia do wykonywania danego zawodu i umożliwia wstęp na studia doktoranckie prowadzone na uczelniach i placówkach naukowo–badawczych, trwające od 3 do 4 lat.

Kształcenie i szkolenie dorosłych

Kształcenie ustawiczne to kształcenie osób dorosłych, ma ono na celu stworzenie osobom dorosłym szans na uzupełnienie i poszerzenie wiedzy, zdobycie kwalifikacji i umiejętności do celów zawodowych i osobistych, przystosowanie się do zmieniających się technologii czy przygotowanie do zmiany pracy. Prowadzone i organizowane jest w publicznych i niepublicznych szkołach dla dorosłych, branżowych szkołach II (drugiego) stopnia i szkołach policealnych, a także w formach pozaszkolnych realizowanych przez publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego i centra kształcenia zawodowego oraz publiczne i niepubliczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe.

2. Uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych

Uzyskiwanie kwalifikacji możliwe jest w różnych formach. Kwalifikacje nadawane są w systemie oświaty i szkolnictwa wyższego, a podstawą prawną regulującą uzyskiwanie kwalifikacji są m.in. następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
2. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji,
3. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe,
4. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego,

6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych,
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego,
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu zawodowego oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

Nabywanie i potwierdzanie kwalifikacji zawodowych

Technik bezpieczeństwa i higieny pracy jest zawodem w którym wyodrębniona została jedna kwalifikacja: BPO.01. Zarządzanie bezpieczeństwem w środowisku pracy. Zawód jest nauczany w półtorarocznej szkole policealnej na podbudowie 4–letniej szkoły średniej lub 5–letniego technikum.

Młodzież i dorośli mogą uzyskać tytuł technik bezpieczeństwa i higieny pracy poprzez ukończenie 1,5-roczej szkoły policealnej kształcącej w zawodzie technik bezpieczeństwa i higieny pracy w ramach kwalifikacji BPO.01. Zarządzanie bezpieczeństwem w środowisku pracy.

W trakcie nauki w szkole policealnej słuchacze mogą przystąpić do egzaminu zawodowego w zakresie danej kwalifikacji w zawodzie celem uzyskania certyfikatu kwalifikacji zawodowych. Warunkiem uzyskania dyplomu zawodowego jest zdanie egzaminów ze wszystkich kwalifikacji

wyodrębnionych w danym zawodzie oraz posiadanie właściwego dla danego zawodu poziomu wykształcenia.

Kwalifikacje w zawodzie można także uzyskać w trybie tzw. eksternistycznych egzaminów zawodowych, do których mogą przystąpić osoby, które co najmniej dwa lata kształciły się lub co najmniej dwa lata pracowały w danym zawodzie. Możliwość taka dotyczy większości kwalifikacji zawodowych (poza przede wszystkim zawodami z branży opieki zdrowotnej).

Egzamin zawodowy w zakresie danej kwalifikacji w zawodzie przeprowadzany jest w tym samym terminie i na tych samych zasadach zarówno dla uczniów i absolwentów szkół, jak i dla słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych czy eksternów (osób, które chcą potwierdzić swoje kwalifikacje zawodowe nabyte w trakcie pracy lub po co najmniej 2 latach kształcenia w danym zawodzie).

Egzaminy zawodowe prowadzi Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (OKE). Informacje o egzaminach zawodowych i standardach egzaminacyjnych można znaleźć na stronie internetowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej: www.cke.gov.pl.

Dodatkowe umiejętności zawodowe i inne w zakresie zawodów

Od września 2019 roku szkoła prowadząca kształcenie zawodowe może zaoferować uczniowi przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych w zakresie wybranych zawodów, dodatkowych umiejętności zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

W szkole przygotowanie do nabycia dodatkowych umiejętności zawodowych, podobnie jak przygotowanie do nabycia dodatkowych

uprawnień zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, może być realizowane w wymiarze wynikającym z różnicy między sumą godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego, określoną w ramowym planie nauczania dla danego typu szkoły a minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej / wyodrębnionych w zawodzie określoną w podstawie programowej kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego.

Jeżeli dla danego zawodu przewidziano dodatkowe umiejętności zawodowe, ich katalog ujęty jest w załączniku 33 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego.

Dla zawodu technik bezpieczeństwa i higieny pracy nie przewidziano dodatkowej umiejętności zawodowej.

Przygotowanie zawodowe dorosłych

Przykładem procesu prowadzącego do uzyskania kwalifikacji jest przygotowanie zawodowe dorosłych realizowane przez instytucje rynku pracy. Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. 2018 poz. 1265 z późn. zm.) przygotowanie zawodowe dorosłych stanowi formę praktycznej nauki zawodu dorosłych lub przyuczenia do pracy dorosłych, realizowaną bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Ten instrument aktywizacji musi być realizowany zgodnie z programem przygotowania zawodowego obejmującym nabywanie umiejętności praktycznych i wiedzy teoretycznej oraz zakończyć się egzaminem zawodowym.

Kwalifikacje nadawane poza systemami oświaty i szkolnictwa wyższego przez organy władz publicznych i samorządów zawodowych

Do tej grupy należą kwalifikacje nadawane przez ministrów, szefów urzędów centralnych, instytutów badawczo–rozwojowych (m.in. Urząd Dozoru Technicznego, Transportowy Dozór Techniczny, Instytut Spawalnictwa, Urząd Regulacji Energetyki, Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego) i innych podmiotów (np. izby rzemieślnicze, samorzady zawodowe). Podstawą prawną regulującą uzyskiwanie tego rodzaju kwalifikacji są ustawy lub rozporządzenia, które regulują ich uzyskiwanie.

Kwalifikacje rynkowe

Kwalifikacje rynkowe to nieuregulowane przepisami prawa kwalifikacje, których nadawanie odbywa się na zasadzie swobody działalności gospodarczej po zgłoszeniu do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Kwalifikacje rynkowe ujęte zostały w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK) znajdującym się pod adresem: kwalifikacje.gov.pl

Kwalifikacje rynkowe są formą potwierdzania kwalifikacji istotnych z punktu widzenia potrzeb rynku pracy i gospodarki. Możliwość ta pojawiła się w Polsce dopiero w 2015 r., kiedy została wprowadzona ustawa o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

Część II – informacje zawodoznawcze

1. Dane zawodoznawcze

Synteza zawodu – technik bezpieczeństwa i higieny pracy

Technik bezpieczeństwa i higieny pracy nadzoruje pracodawców i pracowników pod kątem przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy a także sprawdza, czy stan danego obiektu jest zgodny z obowiązującymi normami bezpieczeństwa. Sporządza bieżące i okresowe analizy stanu bhp w zakładzie pracy, rozwiązuje bieżące problemy techniczne i organizacyjne, związane z bhp w skali zakładu pracy i w odniesieniu do stanowisk pracy, sporządza sprawozdania i protokoły pokontrolne oraz opinie dotyczące spełniania wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy, ocenia ekonomiczne skutki zagrożeń, wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Dobiera właściwe środki ochrony dla pracowników na poszczególnych stanowiskach pracy, nadzoruje wykonywanie zaleceń służb kontrolujących warunki bhp, bada przyczyny wypadków w pracy oraz prowadzi ich rejestr; przedstawia swoim przełożonym analizy i propozycje zmian mających na celu zminimalizowanie potencjalnych zagrożeń.

Ponadto prowadzi szkolenia mające na celu odpowiednie przygotowanie pracowników do bezpiecznego wykonywania ich zadań zawodowych (wstępne i okresowe).

Do zawodu technik bezpieczeństwa i higieny pracy (kwalifikacja pełna) przypisany jest piąty poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK).

Główne zadania zawodowe

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik bezpieczeństwa i higieny pracy powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji BPO.01.

Zarządzanie bezpieczeństwem w środowisku pracy:

1. monitorowania przestrzegania przepisów prawa z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy,
2. kontrolowania warunków technicznych i organizacyjnych związanych z bezpieczeństwem i ergonomią w skali zakładu pracy i w odniesieniu do stanowisk pracy,
3. opracowania i opiniowania planów modernizacji i rozwoju zakładu pracy,
4. zapewniających poprawę stanu bezpieczeństwa i higieny pracy,
5. oceniania stopnia zagrożeń i ryzyka zawodowego powodowanego przez czynniki fizyczne, chemiczne, biologiczne i psychofizyczne występujące w środowisku pracy,
6. ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz chorób zawodowych,
7. organizowania i prowadzenia szkoleń wstępnych z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie

W zawodzie technik bezpieczeństwa i higieny pracy wyodrębniono jedną kwalifikację:

- Oznaczenie kwalifikacji: BPO.01.,
Nazwa: Zarządzanie bezpieczeństwem w środowisku pracy,
Poziom PRK: 5;

Do kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie technik bezpieczeństwa i higieny pracy (kwalifikacje cząstkowe) przypisany jest piąty poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Warunki pracy

Po zdobyciu zawodu będziesz pracował / pracowała:

1. w pomieszczeniach biurowych,
2. w siedzącym trybie wykonywania zadań,
3. używając sprzętu komputerowego,
4. wykonując szeroko pojmowane czynności administracyjne,
5. w terenie,
6. w zmiennych warunkach atmosferycznych,
7. samodzielnie lub w zespole,
8. w systemie jednozmianowym lub wielozmianowym (w zależności od miejsca zatrudnienia),
9. w kontakcie z klientem,
10. wykorzystując specjalistyczne narzędzia oraz przyrządy pomiarowe,
11. w środowisku narażonym na hałas,
12. w środowisku narażonym na występowanie szkodliwych czynników biologicznych,

Preferowane w zawodzie predyspozycje

W zawodzie technik bezpieczeństwa i higieny pracy preferowane są następujące predyspozycje:

1. w kategorii wymagań fizycznych:
  - a. ogólna wydolność fizyczna,
  - b. sprawność narządu wzroku,

- c. sprawność narządu równowagi,
  - d. sprawność układu oddechowego,
  - e. sprawność układu krążenia,
  - f. sprawność układu nerwowego.
2. w kategorii sprawności sensomotorycznych
- a. ostrość wzroku,
  - b. rozróżnianie barw,
  - c. sprawność manualna,
  - d. koordynacja wzrokowo-ruchowa,
  - e. zmysł równowagi,
  - f. zręczność rąk,
  - g. brak lęku wysokości,
  - h. dobra podzielność uwagi.
3. w kategorii sprawności i zdolności
- a. zdolności plastyczne (wyczucie proporcji i estetyki),
  - b. zdolności techniczne,
  - c. wyobraźnia przestrzenna,
  - d. zdolność koncentracji uwagi,
  - e. zdolności pedagogiczne,
  - f. zdolności oratorskie (przydatne m.in. podczas prowadzenia szkoleń).
4. w kategorii cech osobowościowych
- a. dokładność i systematyczność,
  - b. spostrzegawczość,
  - c. uczciwość,
  - d. rzetelność,
  - e. odpowiedzialność,
  - f. stanowczość,
  - g. asertywność,

- h. odporność psychiczna,
- i. dbałość o jakość pracy,
- j. gotowość do samodzielnej pracy,
- k. odpowiedzialność za działania zawodowe,
- l. umiejętność pracy w zespole,
- m. komunikatywność,
- n. otwartość,
- o. cierpliwość,
- p. zdolności organizacyjne,
- q. wysoka kultura osobista,
- r. gotowość do ustawicznego uczenia się,
- s. wytrzymałość na długotrwały wysiłek,
- t. umiejętność negocjacji.

Przeciwwskazania do rozpoczęcia pracy i kształcenia w danym zawodzie lub szkole

Do przeciwwskazań wykonywania zawodu technik bezpieczeństwa i higieny pracy należą:

1. brak odporności psychicznej,
2. brak odporności na stres,
3. konfliktowość,
4. brak opanowania,
5. dysfunkcje wynikające z: zagrożenia niedostosowaniem społecznym, ze specyficznych trudności w uczeniu się, z zaburzeń komunikacji językowej, z choroby przewlekłej, z sytuacji kryzysowych lub traumatycznych, z niepowodzeń edukacyjnych.

Plusy i minusy zawodu

Plusy:

1. stałe zapotrzebowanie na rynku pracy,
2. stabilność zatrudnienia,
3. możliwość podjęcia pracy w kraju oraz za granicą,
4. możliwość, a nawet potrzeba, ciągłego doskonalenia zawodowego,
5. wszechstronność zawodu, dająca możliwość wykonywania pracy w każdej branży,
6. wysokie wynagrodzenie.

Minusy:

1. praca wymaga szczególnej wrażliwości w obszarze troski o bezpieczeństwo,
2. praca realizowana w zróżnicowanym środowisku technologicznym i ekologicznym, często konfliktogennym,
3. hałas,
4. stres,
5. trudności w pracy może mieć kandydat: o słabszych umiejętnościach technicznych i wiedzy technologicznej, ze słabszą wyobraźnią i psychiką, niepotrafiący współpracować w zespole, który nie ma ukształtowanych prawidłowych nawyków w obszarze kultury bezpieczeństwa i zarządzania,
6. wystawienie na szkodliwe czynniki biologiczne, chemiczne czy mikroklimat.

Typowe dla zawodu miejsca pracy

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie technik bezpieczeństwa i higieny pracy może podejmować pracę w:

1. w zakładach/przedsiębiorstwach różnych branż, np.: w magazynie-centrum logistycznym, w zakładach przetwórstwa mięsnego, na fermie hodowlanej, w rolnictwie (gospodarka rolna), w fabryce mebli, w zakładzie produkcyjnym,
2. na budowie,
3. w gastronomii,
4. w energetyce,
5. w biurze,
6. w firmie szkoleniowej,
7. w handlu,
8. w Państwowej Inspekcji Pracy,
9. we własnej firmie.

Typowe dla zawodu stanowiska pracy

Do typowych stanowisk pracy w tym zawodzie należą:

- kierownik komórki służby BHP,
- specjalista ds. BHP i Ochrony Środowiska,
- właściciel firmy ds. BHP świadczącej usługi w zakresie BHP,
- biegły sądowy w zakresie BHP,
- rzeczoznawca w zakresie BHP,
- audytor zgodności z wymaganiami prawa i zgodności z normą w zakresie BHP,
- audytor zgodności z wymaganiami prawa w zakresie BHP,
- audytor wewnętrzny systemu zarządzania BHP,

- szkoleniowiec/wykładowca,
- kierownik ds. BHP,
- inspektor ds. BHP,
- starszy inspektor ds. BHP,
- specjalista ds. BHP,
- starszy specjalista ds. BHP,
- główny specjalista ds. BHP,
- dyrektor ds. BHP,
- pracownik służby BHP,
- koordynator ds. BHP.

Wyposażenie stanowiska pracy – przykładowe przyrządy pomiarowe, narzędzia i urządzenia wykorzystywane w pracy

Technik bezpieczeństwa i higieny pracy w swojej pracy użytkuje, obsługuje i wykorzystuje różnorodne narzędzia:

1. miernik mikroklimatu,
2. sonometr,
3. luksomierz,
4. fotometr,
5. pyłomierz,
6. grawitometr.

Ochronna odzież robocza

Do artykułów ochronnych niezbędnych na stanowisku pracy należą:

1. środki ochrony słuchu,
2. środki ochrony oczu,
3. środki ochrony dłoni,

4. środki ochrony przed pyłami szkodliwymi,
5. środki ochrony głowy z przyłbicą,
6. obuwiu ochronne dielektryczne,
7. środki ochrony rąk przed dotykiem bezpośrednim.

Ponadto na wyposażeniu stanowiska pracy powinna się znaleźć:

1. apteczka.

2. Możliwości kształcenia w zawodzie

Klasyfikacja zawodowa szkolnictwa branżowego przewiduje możliwość kształcenia w zawodzie technik bezpieczeństwa i higieny pracy tylko w szkole policealnej. Kształcenie w szkole policealnej w tym zawodzie trwa 1,5 roku i może być prowadzone w formie wieczorowej lub zaocznej.

Po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej dającej wykształcenie średnie lub średnie branżowe (liceum ogólnokształcące lub technikum), należy kontynuować naukę w szkole policealnej kształcącej w zawodzie technik bezpieczeństwa i higieny pracy, w ramach kwalifikacji BPO.01.

Zarządzanie bezpieczeństwem w środowisku pracy.

Po ukończeniu szkoły i zdaniu egzaminu zawodowego w zakresie kwalifikacji BPO.01. Zarządzanie bezpieczeństwem w środowisku pracy słuchacz otrzymuje tytuł zawodowy technik bezpieczeństwa i higieny pracy.

Podczas nauki umiejętności praktyczne uczeń zdobywa w zakładach/ przedsiębiorstwach różnych branż, np. na budowie i w gastronomii, w tym również za granicą w których może odbywać praktyczną naukę zawodu, a także w innych podmioty stanowiących potencjalne miejsce

zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie w tym zawodzie.

Kwalifikacje w zawodzie można także uzyskać w trybie tzw. eksternistycznych egzaminów zawodowych, do których mogą przystąpić osoby, które co najmniej dwa lata kształciły się lub co najmniej dwa lata pracowały w danym zawodzie. Możliwość taka dotyczy większości kwalifikacji zawodowych (poza przede wszystkim zawodami z branży opieki zdrowotnej).

Ścieżki uzyskiwania kwalifikacji w zawodzie – technik bezpieczeństwa i higieny pracy

Ścieżka 1. Dla młodzieży szkół ponadpodstawowych i dla dorosłych:

Pierwszym krokiem do zawodu jest ukończenie szkoły ponadpodstawowej dającej wykształcenie średnie lub średnie branżowe. Drugim krokiem jest ukończenie półtora rocznej szkoły policealnej w zawodzie technik bezpieczeństwa i higieny pracy i zdanie egzaminu zawodowego z kwalifikacji BPO.01. Zarządzanie bezpieczeństwem w środowisku pracy.

Ścieżka 2. Dla osób dorosłych:

Pierwszym krokiem do zawodu technika jest posiadanie dwóch lat kształcenia w zawodzie lub dwóch lat pracy w zawodzie. Drugim krokiem jest posiadanie wykształcenia średniego lub średniego branżowego. Ostatnim krokiem jest zdanie egzaminu eksternistycznego zawodowego z BPO.01. Zarządzanie bezpieczeństwem w środowisku pracy.

Możliwość kontynuacji nauki lub uzupełniania kwalifikacji – technik bezpieczeństwa i higieny pracy

Kursy i szkolenia doszkalające

Wykonywanie pracy w zawodzie technik bezpieczeństwa i higieny pracy wymaga systematycznego doskonalenia się. Realizowane jest ono w kształceniu formalnym na obligatoryjnych kursach okresowych dla służby bhp w cyklu pięcioletnim. Niezależnie od tego oferowane jest wiele form kształcenia po ukończeniu szkoły policealnej (licencjaty, studia wyższe, studia podyplomowe) zarówno w układzie sformalizowanym, jak też pozaformalnym. Udział w kwalifikacyjnych kursach zawodowych o charakterze pokrewnym do posiadanych kwalifikacji również daje możliwość podwyższenia kwalifikacji zawodowych.

Technik bezpieczeństwa i higieny pracy powinien również uzupełniać swoje kwalifikacje poprzez udział w kursach pozwalających uzyskać dodatkowe uprawnienia, np.: kurs pedagogiczny, kurs rzeczoznawcy w zakresie BHP - uprawnienia Głównego Inspektora Pracy, kurs audytora w zakresie BHP, kurs biegłego sądowego, kurs pierwszej pomocy, kurs ochrony środowiska, szkolenie inspektorów ochrony przeciwpożarowej.

Dodatkowymi atutami przy zatrudnieniu technika bezpieczeństwa i higieny są:

1. suplement Europass do Dyplomu Potwierdzającego Kwalifikacje Zawodowe (w języku polskim i obcym) wydawany przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną, zawierający szczegółowy opis umiejętności i kompetencji uzyskanych przez posiadacza dyplomu zawodowego,
2. dodatkowe uprawnienia, np. rzeczoznawcy, audytora,

3. certyfikaty potwierdzające kompetencje uzyskane na kursach,
4. udokumentowane doświadczenie w pracy w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy – rekomendacje od poprzednich pracodawców lub opinie opiekunów odbytych praktyk/staży,
5. certyfikat lub zaświadczenie potwierdzające znajomość języka obcego nowożytnego w stopniu komunikatywnym,
6. certyfikaty i zaświadczenia potwierdzające dodatkowe kompetencje uzyskane podczas specjalistycznych szkoleń branżowych, np. kursy: Ocena ryzyka zawodowego, Postępowanie powypadkowe od A do Z, Pierwsza pomoc przedlekarska, Zarządzanie sobą w czasie, Organizacja pracy.

3. Sytuacja zawodu na rynku pracy

Zapotrzebowanie

Każdy pracodawca, bez względu na branżę, zobligowany jest do przestrzegania w swojej firmie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Jeśli zatrudnia pracowników, musi dodatkowo organizować dla nich szkolenia w tym zakresie. Z tego względu na rynku jest duże zapotrzebowanie na osoby posiadające aktualną wiedzę i odpowiednie uprawnienia z tej dziedziny.

Na specjalistów (inspektorów) w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy istnieje duże zapotrzebowanie na rynku pracy. Jest ono większe od czasu wejścia Polski do Unii Europejskiej, bowiem wdrażanie przepisów, norm i standardów europejskich wymaga zatrudnienia fachowców o wysokich kwalifikacjach. Przepisy Kodeksu Pracy nakazują zatrudnienie specjalistów (inspektorów) ds. BHP w każdym zakładzie zatrudniającym powyżej

100 pracowników; mniejsze firmy mogą powierzać obowiązki specjalisty (inspektora) ds. BHP osobie wykonującej inną pracę, ale posiadającej odpowiednie uprawnienia i kwalifikacje. Mogą też korzystać z usług w formie umowy cywilnej. Reasumując, rynek wykazuje zapotrzebowanie na usługi w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Zapotrzebowanie to wzrasta z uwagi na nowo powstające firmy i przedsiębiorstwa.

Zatrudnienie w firmie technika BHP przynosi najczęściej wymierne korzyści finansowe, ponieważ dzięki temu można wyeliminować koszty związane z karami czy odszkodowaniami za niewłaściwie przygotowane miejsca pracy. Dlatego technik BHP jest jednym z najbardziej potrzebnych stanowisk w każdym większym przedsiębiorstwie, co wpływa na dużą stabilność tego zawodu.

Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy

Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy jest określana corocznie przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w drodze obwieszczenia i uwzględnia dane Instytutu Badań Edukacyjnych opracowane m.in. na podstawie statystyki publicznej, danych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Systemu Informacji Oświatowej oraz po zasięgnięciu opinii rad sektorowych do spraw kompetencji i Rady Programowej do spraw kompetencji, o których mowa w ustawie o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, a także ministrów właściwych dla zawodów szkolnictwa branżowego.

Źródła danych wykorzystywane do stworzenia prognozy:

- badanie Głównego Urzędu Statystycznego,
- dane systemu ubezpieczeń społecznych,

- wyniki monitorowania losów szkół wyższych,
- wyniki badań rynku pracy zleczanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- dane z portali zatrudnieniowych,
- informacje pochodzące z krajowych i wojewódzkich strategii rozwoju.

Prognoza ma na celu ułatwienie finansowania kształcenia zawodowego na odpowiednim poziomie, a przez to zmniejszenie skutków nadmiernego finansowania zawodów nadwyżkowych. Zgodnie z ustawą – Prawo oświatowe, jest również wykorzystywana m.in. przez wojewódzkie rady rynku pracy, w realizacji zadań nałożonych ustawą o promocji zatrudnienia, polegających na wydawaniu opinii co do zasadności kształcenia w danym zawodzie. Stanowi ona również punkt odniesienia dla Samorządów Województw do corocznego przygotowywania wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe wypłacana jest pracodawcom refundacja wynagrodzeń młodocianych pracowników.

Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego została opublikowana obwieszczeniem Ministra Edukacji i Nauki 1.02.2023 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy.

Prognoza zbiera w całość różne źródła opisujące tendencje na rynku pracy w odniesieniu do strategii rozwoju państwa i regionów. Ma na celu dostarczenie takich informacji, by można było kształtować i dopasowywać ofertę szkolnictwa branżowego w sposób właściwy

do potrzeb krajowego i wojewódzkiego rynku pracy, a ukazywać się ma corocznie, do 1 lutego danego roku.

W dokumencie można znaleźć uporządkowany alfabetycznie wykaz zawodów szkolnictwa branżowego, na które – ze względu na znaczenie dla rozwoju państwa – prognozowane jest szczególne zapotrzebowanie na krajowym rynku pracy. W zestawieniu znajdują się również dane dotyczące rynku pracy w poszczególnych województwach dla zawodów, dla których prognozowane jest duże i umiarkowanie duże zapotrzebowanie na pracowników.

Według prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego zawód technik bezpieczeństwa i higieny pracy nie znalazł się wśród zawodów, dla których, ze względu na znaczenie dla rozwoju państwa, jest prognozowane szczególne zapotrzebowanie na pracowników na krajowym rynku pracy.

Aktualne zapotrzebowanie na pracowników w zawodzie technik bezpieczeństwa i higieny pracy można sprawdzić w przygotowywanej corocznie prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy.

W prognozie z roku 2023 zidentyfikowano 33 zawody o szczególnym znaczeniu na krajowym rynku pracy:

1. Automatyk, 731107
2. Betoniarz-zbrojarz, 711402
3. Cieśla, 711501
4. Dekarz, 712101
5. Elektromechanik, 741201
6. Elektryk, 741103

7. Kierowca mechanik, 832201
8. Mechanik-monter maszyn i urządzeń, 723310
9. Mechatronik, 742118
10. Monter izolacji przemysłowych, 712403
11. Monter konstrukcji budowlanych, 711102
12. Monter nawierzchni kolejowej, 711603
13. Monter stolarki budowlanej, 712906
14. Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych, 814209
15. Operator maszyn i urządzeń do robót ziemnych i drogowych, 834209
16. Operator maszyn i urządzeń w gospodarce odpadami, 313211
17. Operator obrabiarek skrawających, 722307
18. Technik automatyk, 311909
19. Technik automatyk sterowania ruchem kolejowym, 311407
20. Technik budowy dróg, 311216
21. Technik dekarstwa, 311221
22. Technik elektroenergetyk transportu szynowego, 311302
23. Technik elektryk, 311303
24. Technik energetyk, 311307
25. Technik gospodarki odpadami, 325515
26. Technik izolacji przemysłowych, 311608
27. Technik mechanik, 311504
28. Technik mechatronik, 311410
29. Technik programista, 351406
30. Technik robotyk, 311413
31. Technik spawalnictwa, 311516
32. Technik montażu i automatyki stolarki budowlanej, 311222
33. Technik transportu kolejowego, 311928

Zawód technik bezpieczeństwa i higieny pracy nie znalazł się w prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym rynku pracy.

W prognozie zapotrzebowania według danych GUS na rok szkolny 2022 / 2023, dla zawodu technik bezpieczeństwa i higieny pracy zapotrzebowanie na pracowników przedstawia się następująco:

- Liczba jednostek, które wykazały zatrudnionych w zawodach zgodnie z KZSZ – 7474,
- Liczba zatrudnionych w zawodach zgodnie z KZSZ – 9763,
- Liczba jednostek, które wykazały poszukiwanie pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ – 191,
- Liczba poszukiwanych pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ – 230,
- Liczba jednostek, które wykazały poszukiwanie pracowników na umowę zlecenie w zawodach zgodnie z KZSZ – 13,
- Liczba poszukiwanych pracowników na umowę zlecenie zgodnie z KZSZ – 26,
- Liczba jednostek, które planują przyjęcia pracowników (w perspektywie rocznej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 52,
- Liczba pracowników – planowane przyjęcia (w perspektywie rocznej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 73,
- Liczba jednostek, które planują przyjęcia pracowników (w perspektywie trzyletniej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 39,
- Liczba pracowników – planowane przyjęcia (w perspektywie trzyletniej) w zawodach zgodnie z KZSZ – 83,
- Liczba jednostek, które planują zwolnienia pracowników w zawodach zgodnie z KZSZ – 4,
- Liczba pracowników – planowane zwolnienia w zawodach zgodnie z KZSZ – 5.

Relacja między dostępnymi pracownikami a potrzebami pracodawców – technicy bezpieczeństwa i higieny pracy, prognoza na rok 2023, według powiatów:

- duża nadwyżka poszukujących pracy – Znalezienie pracy może być szczególnie trudne ze względu na małe zapotrzebowanie oraz

wielu kandydatów chętnych do podjęcia pracy i spełniających wymagania pracodawców – brak.

- nadwyżka poszukujących pracy – Znalezienie pracy może być trudne ze względu na małe zapotrzebowanie oraz wielu kandydatów chętnych do podjęcia pracy i spełniających wymagania pracodawców – 18 powiatów.
- równowaga popytu i podaży – Liczba ofert pracy będzie zbliżona do liczby osób zdolnych i chętnych do podjęcia zatrudnienia (podaż i popyt zrównoważą się) – 278 powiatów.
- deficyt poszukujących pracy – Nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie duże, a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje będzie niewielka – 17 powiatów.
- duży deficyt poszukujących pracy – Zdecydowanie nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie duże, a podaż pracowników chętnych do podjęcia zatrudnienia i mających odpowiednie kwalifikacje jest niewielka – brak.
- brak oceny – Brak prognozy ze względu na ograniczone występowanie zawodu na rynku pracy lub brak informacji potrzebnych do sporządzenia prognozy – 1 powiat.

Zarobki

Wynagrodzenie w 2023 roku osób pracujących w zawodzie technik bezpieczeństwa i higieny pracy jest zróżnicowane i zawiera się z reguły w przedziale od 5000 zł do 7710 zł brutto miesięcznie, według źródła wynagrodzenia.pl/moja-placa/ile-zarabia-specjalista-do-spraw-bhp.

Poziom wynagrodzeń osób wykonujących zawód technik bezpieczeństwa i higieny pracy uzależniony jest od:

- stażu pracy,
- wielkości zakładu pracy,
- szczegółowego zakresu zadań,
- sytuacji na lokalnym rynku pracy,
- rodzaju pracodawcy (prywatny, publiczny),

- regionu Polski,
- doświadczenia zawodowego,
- posiadanych uprawnień.

Zarobki osób wykonujących dany zawód / grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z polecanych źródeł danych.

Polecane źródła danych:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Gdzie szukać informacji na temat zatrudnienia

Informacji na temat zatrudnienia szukaj na:

- a. pracuj.pl
- b. goldenline.pl
- c. praca.pl
- d. praca.gov.pl
- e. praca.money.pl
- f. praca.gratka.pl

Portale branżowe:

- a. portalbhp.pl
- b. ciop.pl
- c. atest.com.pl

4. Statystyki oraz informacje dotyczące szkół

Dane statystyczne, ogólne informacje dotyczące szkół możesz znaleźć w opracowaniach Głównego Urzędu Statystycznego „Oświata i wychowanie w roku szkolnym 2022 / 2023”.

Szkoły prowadzące kształcenie w zawodzie

Informację o szkołach prowadzących kształcenie w tym zawodzie na terenie całego kraju znajdziesz pod adresami:

- <https://rspo.gov.pl>
- <https://infozawodowe.men.gov.pl>

Szkoły kształcące w zawodzie technik bezpieczeństwa i higieny pracy w roku szkolnym 2022 / 2023:

- [kujawsko-pomorskie](#)
- [podlaskie](#)
- [mazowieckie](#)
- [lubelskie](#)
- [podkarpackie](#)
- [małopolskie](#)
- [świętokrzyskie](#)
- [śląskie](#)
- [łódzkie](#)
- [opolskie](#)
- [dolnośląskie](#)
- [lubuskie](#)
- [wielkopolskie](#)
- [zachodniopomorskie](#)
- [pomorskie](#)
- [warmińsko-mazurskie](#)

Wyniki egzaminów zawodowych

W trakcie nauki w szkole uczniowie zdają egzamin zawodowy. Zdany egzamin oraz ukończenie szkoły dają tytuł technik bezpieczeństwa i higieny pracy.

Aby zdać egzamin zawodowy należy uzyskać:

1. z części pisemnej – co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania,
2. z części praktycznej – co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania.

Wynik egzaminu zawodowego ustala i przekazuje komisja okręgowa.

Wyniki szczegółowe dla kwalifikacji BUD.01. na podstawie opublikowanego przez Centralną Komisję Egzaminacyjną sprawozdania z osiągnięć zdających egzamin zawodowy w 2022 roku.

Wyniki ogólne egzaminu zawodowego w czerwcu i lipcu 2022 roku:

1. Dla kwalifikacji BPO.01. Zarządzanie bezpieczeństwem w środowisku pracy, zawód 325509 – Technik bezpieczeństwa i higieny pracy:
  - a. Liczba osób przystępujących do egzaminu:
    - i. Część pisemna: 2335,
    - ii. Część praktyczna: 3152,
    - iii. Cały egzamin: 2262,
  - b. Zdawalność:
    - i. Część pisemna: 92,72%,
    - ii. Część praktyczna: 45,05%,
    - iii. Cały egzamin: 47,75%.

Zdawalność egzaminu z podziałem na uczniów, absolwentów, eksternów i osoby, które ukończyły kwalifikacyjne kursy zawodowe w kwalifikacji BPO.01.

Wyniki ogólne egzaminu zawodowego w czerwcu i lipcu 2022 roku:

1. Dla kwalifikacji EKA.01.:
  - a. Absolwenci:
    - i. Część pisemna: 90,1%,
    - ii. Część praktyczna: 38,7%,
    - iii. Cały egzamin: 37,4%.
  - b. Eksterni:
    - i. Część praktyczna: 100,0%,
    - ii. Część pisemna: 100,0%,
    - iii. Cały egzamin: 100,0%.
  - c. Uczniowie:
    - i. Część praktyczna: 92,9%,
    - ii. Część pisemna: 47,5%,
    - iii. Cały egzamin: 48,2%.

Źródło: na podstawie Sprawozdania z osiągnięć zdających egzamin zawodowy oraz egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie w 2022 roku, Centralna Komisja Egzaminacyjna.

Część III – materiały pomocnicze

1. Narzędzia i materiały wzbogacające warsztat pracy doradców zawodowych – przydatne linki:

- a. [Zintegrowana Platforma Edukacyjna](#),
- b. [Opisy zawodów](#),
- c. [Portal Infozawodowe](#),
- d. [Ośrodek Rozwoju Edukacji](#),
- e. [Centrum Informatyczne Edukacji](#),
- f. [Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych](#),
- g. [Ministerstwo Edukacji Narodowej – szkolnictwo branżowe](#),
- h. [Doradztwo edukacyjno-zawodowe Ośrodek Rozwoju Edukacji](#),
- i. [Europejskie Ramy Akredytacji dla praktyków poradnictwa zawodowego](#),
- j. [Portal Europejskich Służb Zatrudnienia \(EURES\)](#),
- k. [Wortal Publicznych Służb Zatrudnienia](#),
- l. [Zintegrowany System Kwalifikacji](#),
- m. [Instytut Badań Edukacyjnych](#).

2. Narzędzia i materiały rozszerzające informację zawodoznawczą:

- a. Podstawa programowa kształcenia w zawodzie szkolnictwa technik bezpieczeństwa i higieny pracy (325509),
- b. Klasyfikacja zawodów szkolnictwa branżowego (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego),

- c. Informator o egzaminie zawodowym – technik bezpieczeństwa i higieny pracy (325509),
- d. Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy publikowane corocznie w terminie do dnia 1 lutego danego roku.

3. Prasa branżowa:

- a. Dwutygodnik „Serwis Prawno-Pracowniczy”,
- b. Miesięcznik „ATEST Ochrona Pracy”,
- c. Miesięcznik „Bezpieczeństwo Pracy. Nauka i Praktyka”,
- d. Miesięcznik „Bhp. Organizacja Bezpiecznej Pracy”,
- e. Miesięcznik „Teczka Specjalisty BHP”,
- f. Miesięcznik „Promotor BHP”,
- g. Kwartalnik „International Journal of Occupational Safety and Ergonomics”,
- h. Kwartalnik „Podstawy i Metody Oceny Środowiska Pracy”,
- i. Wiedza i praktyka – wydawnictwa z dziedziny bhp,
- j. Wydawnictwa PIP i okręgowych inspektoratów pracy,
- k. Wydawnictwa Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy (CIOP-PIB),
- l. Portal Behapowcy.com – Praktyczna strona BHP!,
- m. Materiały edukacyjne online: „Kultura bezpieczeństwa”, „Nauka o pracy – bezpieczeństwo, higiena, ergonomia”.

4. Imprezy branżowe:

- a. Międzynarodowe Targi Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy A+A w Düsseldorfie,
- b. Międzynarodowy Kongres Bezpieczeństwa i Higieny Pracy, organizowany m.in. przez Federalne Stowarzyszenie na Rzecz Bezpieczeństwa i Higieny Pracy (BASİ),
- c. Targi Techniki Światłowej LUMENexpo w Sosnowcu,
- d. Międzynarodowe Targi Bezpieczeństwa i Ochrony Pracy oraz Systemów Zabezpieczeń Przeciwpowozarowych – KIELCE WORK SAFETY-EXPO,

- e. Międzynarodowe Targi Ochrony Pracy, Pożarnictwa i Ratownictwa SAWO w Poznaniu (MTP),
- f. Międzynarodowe Targi Analityki i Technik Pomiarowych w Warszawie,
- g. Międzynarodowe Targi Wynalazków i Innowacji INTARG,
- h. Międzynarodowe Targi ITM Industry Europe w Poznaniu – salon Bezpieczeństwo Pracy w Przemysle,
- i. Międzynarodowe Targi Wynalazczości „Concours Lépine” w Paryżu – wynalazki z dziedziny bezpieczeństwa pracy i środków ochrony indywidualnej,
- j. Konferencje cykliczne BHP czasopisma ATEST,
- k. Konferencje organizowane przez CIOP, PIP i organizacje związkowe,
- l. konferencje Forum Liderów Bezpiecznej Pracy,
- m. „Ogólnopolski Konkurs Poprawy Warunków Pracy”,
- n. Konkurs na plakat dotyczący bezpieczeństwa pracy – Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy,
- o. Konkursy plastyczne poświęcone problematyce bezpiecznych zachowań,
- p. Europejski Konkurs Dobrych Praktyk pn. „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy”,
- q. Konkurs fotograficzno-filmowy „O!ZNAKI PRACY”.